

slager Titus zich als in de beste komedie. *Zwijnen!* krijgt door die weigering van elke psychologie en dat bijwijlen burleske overspel iets Vlaams-Brechtiaans, met Titus als een doordrijvende Vader Courage. Zijn en Tamora's primitieve wraakstreven, normaal dé motor van de klassieke tragedie, wordt hier blootgelegd als een even belachelijke als gevaarlijke machine. Een machine die bovendien in niks verschilt van het kinderspel tussen politie en dief, of cowboy en indiaantje. Het is een bijzondere vergelijking die Hollevoet hier weet aan te duiden.

Binnen de lijn van bovenstaande oorlogsproducties zorgt *Zwijnen!* als jeugdtheater ook voor een dubbele inhoudelijk surplus. Vooreerst benadrukt het bij uitstek de familiale onderbouw van oorlogsmechanieken. De clan Titus en de clan Tamora worden tegenover elkaar gezet als op twee voetbaltribunes, en elk sturen ze ter verwerking van hun dode kinderen hun overgebleven nageslacht het slagveld op. Ze besmetten het met hun eigen schuld. De enige die daaraan ontsnapt is Aarons kersverse baby met Tamora (een zwarte ballon die zij baart), wanneer die door keizer Lucius wordt gespaard. Net door haar familiepubliek heeft Hollevoet nog meer dan Shakespeare voeling met dat soort ouder-kindverhoudingen. En niet als toegift, maar als dramaturgische *tool*. Want een tweede verrijkend inzicht dat ze je zo op de klassieker *Titus Andronicus* gunt, is de *Blut und Boden*-filosofie die de krijgsverrichtingen aandrijft. Vooral in het Romeinse kamp wordt subtiel geregeneerd, in termen van de eigen bloedlijn, voor de vrijwaring van de eigen grond (hoewel die vooraan op scène enkel een vette modderstrook is). 'Rome is weer van de Romeinen', zullen Lucius' laatste woorden in *Zwijnen!* zijn, na een eerbetoon aan zijn grootvader en diens familiegraf. Van de Goten, en dan vooral van de zwarte Aaron, is het land gezuiverd. En niet alleen het land. Staat 'xenofobie' letterlijk voor 'angst voor het vreemde dat het eigen lichaam binnendringt' (zie opnieuw de verkrachting), dan heeft Hollevoet die lijfelijke metaforiek voor racisme erg mooi uitgewerkt. Voortdurend passeren in haar tekstbewerking toespelingen op eten, slachten en worsten draaien, als alternatief voor 'afmaken'. Ze zijn beeldend als de vocabulaire van elke jeugdtheatervoorstelling, maar grijpen veel dieper, naar de complexiteit van elke oorlog. Als Lucius in de openingsscène letterlijk in de modder bijt, vat dat alles perfect samen. Voor het eigen vaderland door het slijk, als zwijnen.

Zwijnen! is, hoewel de voorstelling in zijn geheel minder raakt dan je zou verwachten, het summum van jeugdtheater. Het spreekt op twee lagen, én het biedt vanuit zijn specificiteit (zijn ingeschreven kindperspectief, zijn jonge doelpubliek, zijn vormelijke eenvoud en tekstuele concentratie) zo'n eigen interpretatie van bekend materiaal dat het iets toevoegt aan alle theater. Het zoekt van de 'grote podiumkunsten' eenzelfde intellectuele aanspraak, die alles toch genoeg openlaat om vragen te blijven oproepen. De kwestie Aaron bijvoorbeeld, het absolute kwaad in persoon, wordt nergens gereduceerd. Wel integendeel: 'Ik ga blijven spreken over moord en verkrachting en gruwelen nog zwarter dan de nacht.' Hoe zich tot die niet te smoren stem verhouden, als opvoedende ouder, als spelend kind? In tegenstelling tot nog steeds verrassend veel andere jeugdproducties met hun lichte einde, draagt *Zwijnen!* geen verzoening aan. *Zwijnen!* confronteert, durft dat ook te doen. En je zou willen dat het vaker gebeurt: dat jeugdtheatermakers af en toe een gat scheuren in hun favoriete vaandel van liefde en uitzonderingsgevallen (in het geval van Mieja Hollevoet van *Assepoester* en *Blauwbaard* tot haar *Hamlet* en *De Schone en het beest*), en daar zonder verpinken hun kop door steken, om de wereld niet mooier terug te spiegelen dan hij is. Dat heet uitdagen, de normen geweld aandoen, oorlog voeren tegen al te makkelijke fantasie. 'Maak evenveel mannetjes af als je ogen gooit'. *Zwijnen!* dobbelt hoog, en verdubbelt je blik op geweld. Kind of geen kind.

